

LÁ THƯ MỤC VỤ

Người ta mở cửa phòng biệt giam và dẫn tôi đi giữa 2 dãy nhà khu B trại giam Phan Đăng Lưu, lúc ấy gần đúng Ngọ vì tôi thấy các anh em ‘trực sinh’ (*kẻ túc trực để làm vệ sinh*) đang phát phần ăn trưa cho các phòng giam, trong số đó có một người tôi quen biết, là thầy Mai Đào Hiền sau này làm linh mục và phục vụ ở Tổng Giáo Phận Sydney đã qua đời cách nay 2 năm. Tôi bị đẩy vào phòng 2 khu B trong lúc cả phòng hơn 60 người mà ai nấy đều im lặng lạ thường như thể họ đang làm nghi thức tiếp đón tôi vậy. Té ra mình ‘có thứ’ vậy sao ? Sự thật không phải như tôi ‘chảnh’ quá ! Thì ra mọi người im lặng để theo dõi việc chia phần ăn trưa ! Giữa phòng là một thau ‘Bo Bo’, ngự trị ngay trung tâm của mấy chục cái ca nhựa xếp vòng quanh. Một trong những tù nhân được đề cử ra làm cái công tác rất tế nhị là cân đong đo đếm sao cho công bằng, tính đến từng hạt ‘Bo Bo’ vậy !

Đúng là phải công bằng ‘triệt để’ vì trong hoàn cảnh đói triền miên của kiếp tù, miếng ăn là miếng tòi tàn, mất ăn một miếng lợn gan lên đầu ! Đánh nhau vì miếng ăn là chuyện xảy ra như cơm bữa trong nhà tù cộng sản. Nên sau khi chọn được một người tù ‘chí công vô tư’ thì tất cả mọi người vừa là ‘quan sát viên’, vừa là ‘trọng tài kinh tế’, vừa là ‘chánh án’ theo dõi rất kỹ lưỡng từng hành vi của người đó. Nào là xem cách anh ta xới ‘Bo Bo’ ra sao, rồi cách anh ta xử dụng cái ‘ca làm đơn vị đo lường’, rồi cách anh ta múc thế nào, mạnh tay hay nhẹ tay.... Tất cả đều bị theo dõi rất chi li, khó mà thoát khỏi hơn một trăm hai mươi con mắt cú vọ đang nhìn !

Thông thường thì anh nào làm ‘trực sinh’ kiêm luôn nhiệm vụ chia phần ăn. Nhưng có nhiều tù nhân mồ côi tự nguyện gánh luôn phần ‘trực sinh’ của những người có thăm nuôi, vì ‘có đi có lại’ mà. Hơn nữa, khi chia phần ăn, ta tha hồ mà ‘nặng tay’ một tí cho phần của ta. Nhiều tiếng phàn nàn khiến các tù nhân ‘mất an tâm cải tạo’, nên trưởng phòng cho họp toàn phòng và tổ chức bầu cử đảng hoàng, ai bảo trong tù không có dân chủ chứ ? Nhưng vấn đề là bầu cho ai, ai cũng đói nên hầu như ai cũng tham, vậy ai có đủ ‘đạo đức’ và ‘tư cách’, nhất là được tập thể tin cậy giao cho cái công việc ‘dễ ăn xén’ này ? Rốt cuộc, dưới một chế độ không coi các linh mục tu sĩ Công Giáo ra gì, mà trong đời tù của riêng tôi, tôi đã thấy khá nhiều vị được giao cho nhiệm vụ ấy. Riêng bản thân tôi, hơn một năm rưỡi ở tù Chí Hoà, tôi được anh em phòng 9 khu BC giao cho công việc khó khăn đó. Và, tạ ơn Chúa, mãi đến nay, sau nhiều năm ra khỏi tù, gặp lại những tù nhân cũ, chưa nghe ai phàn nàn chi cả !

Trong bài Tin Mừng hôm nay, cũng có một người dám đề cử Chúa Giêsu làm trọng tài trong vấn đề chia gia sản cho ông ta. Nếu không hiểu thói quen thời bấy giờ, chúng ta thấy hành động người ấy quá lố bịch. Ai lại đưa vấn đề chia gia tài ra nói với Chúa Giêsu ! Và lại đưa ra cách lộ liễu khi Người đang ở giữa đám đông như thế ! Ở đây Người không phải là vị tiên tri đang rao giảng Lời Chúa sao ? Người đâu có đến trần gian để làm thẩm phán hay luật sư hay trọng tài kinh tế. Nhưng người đàn ông đó đã làm theo thói quen của xã hội Do Thái bấy giờ. Khi gặp khó khăn trong việc chia gia tài, người ta có thể đem nội vụ ra kiện cáo trước pháp luật, nhưng thường là rất tốn kém vì thủ tục phức tạp. Do đó, có thể xin những người có uy tín trong xã hội giúp đỡ. Các tiên tri nằm trong số những vị này. Và uy tín Chúa Giêsu bấy giờ đủ để người đàn ông nhờ cậy. Thế nhưng, Chúa không muốn bất kỳ ai lâm về sứ mạng của Người. Chúa không đến trần gian để giải quyết vấn đề kinh tế.

Tất cả các bài đọc hôm nay đụng chạm đến đời sống thực tế của con người. Bài trích sách Giảng Viên khuyến khích chúng ta tìm hiểu về lẽ sống ở đời mà người viết tự xưng là Qohelet, con của Đavít, vua ở Giêrusalem. Thế thì đó chính là vua Salomon, nhưng tại sao ông lại phải xưng là Qohelet ? Thật ra danh từ này có nghĩa là “Cộng Đoàn”. Tác giả muốn nhân danh “Cộng Đoàn Dân Chúa” mà giảng dạy. Bởi đó sách của ông được gọi là sách Giảng Viên. Và vì lời giảng của ông là những suy tư về sự khôn ngoan và lẽ sống ở đời, nên được liệt vào sổ các “Sách Khôn Ngoan” trong Cựu Ước. Mọi danh vọng, chức quyền, lạc thú, tiền tài, đều là phù vân. Kính Chúa và yêu người, ra sức xây dựng một cuộc đời trong sự trong sạch và hoà thuận, và chính cuộc đời như vậy sẽ tồn tại mãi mãi, mới có ý nghĩa và không hề phù vân.

Linh mục Phạm Quang Hồng.